

Tekst 4

In de onderstaande tekst raakt de Romeinse consul P. Sempronius verwickeld in een gevecht met Hannibal in de buurt van de plaats Croton in Zuid-Italië, in het woongebied van het volk van de Bruttiërs. De consul lijdt aanvankelijk een nederlaag, maar de volgende dag kan hij de hulp van proconsul P. Licinius en diens leger inschakelen.

- 1 P. Sempronius consul, cui Bruttii provincia erat, in agro Crotoniensi cum
- 2 Hannibale in ipso itinere tumultuario proelio confligit. Agminibus magis
- 3 quam acie pugnatum est. Romani pulsi, et tumultu verius quam pugna
- 4 ad mille et ducenti de exercitu consulis interfecti. In castra trepide
- 5 reditum, neque oppugnare tamen ea hostes ausi. Ceterum silentio
- 6 proximae noctis profectus inde, consul (praemisso nuntio ad P. Licinium
- 7 proconsulem ut suas legiones admoveret) copias coniunxit. Ita duo duces,
- 8 duo exercitus ad Hannibalem redierunt. Nec mora dimicandi facta, cum
- 9 consuli duplicatae vires, Poeno recens victoria animos faceret. In primam
- 10 aciem suas legiones Sempronius induxit; in subsidiis locatae P. Licini
- 11 legiones. Consul principio pugnae aedem Fortunae Primigeniae vovit si eo
- 12 die hostes fudisset; en die wens is voor hem vervuld: de Carthagers zijn
- 13 verdreven en verjaagd.

Livius, Ab Urbe Condita 29.36.4-9

Aantekeningen

- regel 1 **Bruttii** het woongebied van de Bruttiërs - *onderwerp van erat*
provincia bestuursgebied - *Predicatief vertalen.*
ager Crotoniensis de streek rond Croton
- regel 2 **in ipso itinere** precies terwijl ze aan het marcheren waren
tumultuarius onverwacht
agmen colonne (*de opstelling bij het marcheren*)
- regel 3 **acies** gevechtsofstelling
pugnatum est er werd gevochten
pulsi *Vul aan: sunt*
tumultu verius eigenlijk meer in een onoverzichtelijke chaos
- regel 4 **ad** bijna
mille et ducenti *Vul aan: soldaten*
interfecti *Vul aan: sunt*
- regel 5 **reditum** ze gingen terug
neque tamen maar niet
ea *Hiermee wordt verwezen naar castra (regel 4).*
ausi *Vul aan: sunt*
ceterum vervolgens
- regel 6 **proximus** volgend
inde *namelijk uit het legerkamp*
- regel 8 **Nec mora dimicandi facta** Er werd niet getreuzeld om met de strijd te beginnen
- regel 9 **uplicatae vires** (*nominativus*) het feit dat de troepenmacht verdubbeld was
animos facere veel zelfvertrouwen geven
- regel 10 **in subsidiis locare** in reserve houden
locatae *Vul aan: sunt*
- regel 11 **Fortuna Primigenia** Fortuna Primigenia (*de godin van het levenslange succes*)
- regel 12 **fundere, fudi** verdrijven